

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Využívání operačního programu ROP Jihozápad
v oblasti cestovního ruchu v Jižních Čechách

Vedoucí diplomové práce

Ing. Jana Žlábková

Autor

Bc. Šárka Postlová

2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Kamenném Újezdu, 17. 4. 2013

.....

Šárka Postlová

Poděkování:

Děkuji Ing. Janě Žlábkové za připomínky, cenné rady a odborné vedení mé bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod.....	3
2 Literární rešerše	4
2.1 Evropská regionální politika	4
2.1.1 Cíle Evropské regionální politiky 2007 – 2013.....	5
2.2 Legislativa ČR a dokumenty – podpora regionálního rozvoje.....	6
2.3 Regionální politika v ČR.....	9
2.4 Rop NUTS II Jihozápad	10
2.4.1 Prioritní osy	11
2.4.2 Hlavní oblasti podpory – prioritní osa 3	12
2.4.3 Regionální rada regionu soudružnosti Jihozápad	12
2.4.4 Financování z ROP Jihozápad.....	13
2.4.5 Obecné principy čerpání dotací ROP NUTS II Jihozápad	15
2.4.6 Dokumentace a finální výdaje	16
2.4.7 Kontrola OP.....	16
2.5 Cestovní ruch – Jižní Čechy.....	17
3 Cíl a hypotézy práce	20
4 Metody a materiál	22
4.1 Metodika práce.....	22
4.2 Definice a kritéria projektů	23
4.3 Přehled vybraných projektů	24
4.4 Komparace	27
4.5 Blokace financování.....	29
4.5.1 Kauza ROP Jihozápad	29
4.5.2 Audity ministerstva financí	30
4.6 Hodnocení zkoumaných projektů	31
5 Výsledky a diskuze	33
5.1 Plnění očekávaných výsledků v EU u projektů cestovního ruchu	33
5.2 Výsledky pozorovaných projektů ROP NUTS II Jihozápad v oblasti cestovního ruchu v Jižních Čechách.....	33

5.3 Vliv finančních blokáží na vybrané projekty	34
6 Návrhy a opatření.....	35
6.1 Návrhy.....	35
7 Závěr	37
8 Souhrn a klíčová slova	39
9 Summary and keywords.....	40
10 Přehled použité literatury	41

1 Úvod

Hlavní tematikou mé práce je využívání operačního programu ROP Jihozápad v oblasti cestovního ruchu v Jižních Čechách, s užším zaměřením na úzkoprofilový segment nárůstu ubytovacích kapacit v zařízeních, které byly budovány, rekonstruovány z dotačních programů ROP NUTS II Jihozápad. Chtěla jsem vymezit strukturu těchto grantů od základních úkonů (legislativa, výzvy, podání žádosti, administrativa, monitoring). Vnímala jsem problematiku vytvoření nových ubytovacích jednotek jako důležitou v rozvoji jihočeských mikroregionů. Cestovní ruch v Jižních Čechách chápu jako primární odvětví nejen ve smyslu ekonomickém, ale i kulturně-historickém. Při vymezení objemu informací pro mou práci jsem čerpala zejména z dokumentů, které jsou aktuální. Inspirací mi byla myšlenka, že bych v budoucnu mohla být potencionálním žadatelem. Identifikace s potencionálním žadatelem mi ale nezabránila objektivně popisovat dotační procesy. Subjektivita byla nutná v případě mnou navržených opatření.

Při objíždění vybraných projektů a komunikaci s jejich zástupci jsem narazila na malou vstřícnost a některá data, která bych ráda zakomponovala do praktické části, mi nebyla sdělena. V průběhu psaní byly nutné určité korekce, protože se vyskytovaly nové informace, zejména o stavu blokací financování operačních programů.

Má práce mapuje výstupy evropské regionální politiky a prorůstové grantové politiky EU. Vymezila jsem základní cíle evropské regionální politiky pro roky 2007 – 2013, protože i do této doby spadají mé vybrané projekty. Nastínila jsem regionální politiku v České republice v návaznosti na primární program ROP NUTS II Jihozápad. Obecně jsem definovala prioritní osy, které ukazují regionální politiku EU. Prezentovala jsem strukturu a obecné principy čerpání dotací ROP NUTS II Jihozápad. Z kapitoly 4.1 Struktura praktické části bych zdůraznila klíčová slova pro přípravu mé práce (příprava, realizace, vyhodnocení).

Využívání operačního programu ROP Jihozápad v oblasti cestovního ruchu v Jižních Čechách je téma často diskutované, obvykle i zpolitizované a proto jsem si ho zvolila pro svou bakalářskou práci.

2 Literární rešerše

2.1 Evropská regionální politika

Po přistoupení nových ekonomicky slabších zemí do Evropské unie včetně České republiky vyvstala potřeba určitého „vyrovnání“ slabších a silnějších evropských regionů. K tomuto účelu byly vytvořeny strukturální fondy s propracovaným systémem, který efektivně využívá dotačních programů. Vzhledem k restrukturalizaci regionů i národních celků po stránce politické i ekonomické jsou finanční dotace do takto měnících se regionů více než vítány. Základním principem, na kterém změny mohou fungovat, je tolerance a prorůstová politika ekonomicky silnějších států.

Lisabonský projekt doporučuje Evropské komisi měření a porovnávání výkonnosti regionů, resp. členských zemí v ročním intervalu prostřednictvím čtrnácti ukazatelů:

- *HDP na obyvatele*
- *produktivitu práce na zaměstnance*
- *míru zaměstnanosti (%)*
- *míru zaměstnanosti žen (%)*
- *míru zaměstnanosti starších pracovníků (%)*
- *dosážené vzdělání (%)*
- *výdaje na výzkum a vývoj (% HDP)*
- *investice firem (% HDP)*
- *komparativní úroveň cen*
- *míru lidí ohrožených chudobou (%)*
- *míru dlouhodobé nezaměstnanosti (%)*
- *rozptyl měr regionální zaměstnanosti*
- *emise skleníkových plynů*
- *energetická náročnost ekonomiky a objem dopravy*

- *monitorování a hodnocení jako jeden z nejvýznamnějších principů práce se strukturálními fondy je nutno využít v rámci hodnocení konkurenceschopnosti regionů[1]*

V rámci svého rozvoje přehodnotila EU své cíle a na období 2007 – 2013 stanovila Nařízením Rady ES č. 1083/2006, z 11.7. 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj. [1]

2.1.1 Cíle Evropské regionální politiky 2007 – 2013

Cíl – Konvergence

S cílem snížit rozdíly mezi regiony se cíl Konvergence zaměřuje na podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s nižším HDP na obyvatele než 75% průměru tohoto ukazatele pro EU. Dále mohou z tohoto cíle čerpat státy, které mají nižší HND na obyvatele než 90% průměru tohoto ukazatele pro EU. V České republice do cíle Konvergence spadá celé území ČR s výjimkou Hlavního města Prahy.

Cíl – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Je určen pro podporu regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I. Cílem je vytvářet pracovní místa podporou konkurenceschopnosti a učinit regiony přitažlivější pro investory. V České republice do tohoto cíle spadá Hlavní město Praha.

Cíl – Evropská územní spolupráce

Podporuje přeshraniční spolupráci regionů na úrovni NUTS III přilehlých vnitřním a některým vnějším hranicím a dále regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic vzdálených od sebe nejvýše 150 km. V české republice pod tento cíl spadají všechny regiony. [11]

2.2 Legislativa ČR a dokumenty – podpora regionálního rozvoje

Metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu je Ministerstvo pro místní rozvoj. Nezbytným nástrojem pro činnost ministerstva v oblasti cestovního ruchu je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013, která představuje střednědobý strategický dokument a vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice.

Ministerstvo realizuje řadu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispějí k rozvoji cestovního ruchu v České republice

Legislativní rámec přípravy ROP NUTS II Jihozápad:

- Nařízení Rady (ES) 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále obecné nařízení);
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1783/1999 ze dne 21. června 1999, o Evropském fondu pro regionální rozvoj;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS);
- Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/1994;
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního

fondů a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj (dále prováděcí nařízení);

- Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článku 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS);
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 42/2001 ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí;
- Sdělení Komise č. 24/2005 jarnímu Zasedání Evropské Rady - Společně k růstu a zaměstnanosti - Nový začátek lisabonské strategie - Sdělení předsedy Barrosa po dohodě s místopředsedou Verheugenem;
- Rozhodnutí Rady (ES) č. 144/2006 ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013);
- Sdělení 141/2005 Integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2005–2008);
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole;
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků;
- Usnesení vlády ČR č. 235/1998 o Zásadách regionální politiky vlády (v aktuálním znění);
- Usnesení vlády ČR č. 245/2005 k postupu přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013;

- Usnesení vlády ČR č. 1242/2004 k návrhu Strategie udržitelného rozvoje České republiky;
- Usnesení vlády ČR č. 984/2005 k návrhu Strategie hospodářského růstu České republiky;
- Usnesení vlády ČR č. 730/1998 o Programu obnovy venkova;
- Usnesení vlády ČR č. 760/2007 o zajištění funkcí auditního orgánu a pověřených subjektů auditního orgánu;
- Usnesení vlády ČR č. 818/2007 k postupu při řešení administrativní kapacity čerpání zdrojů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na období 2007–2013.

Další dokumenty:

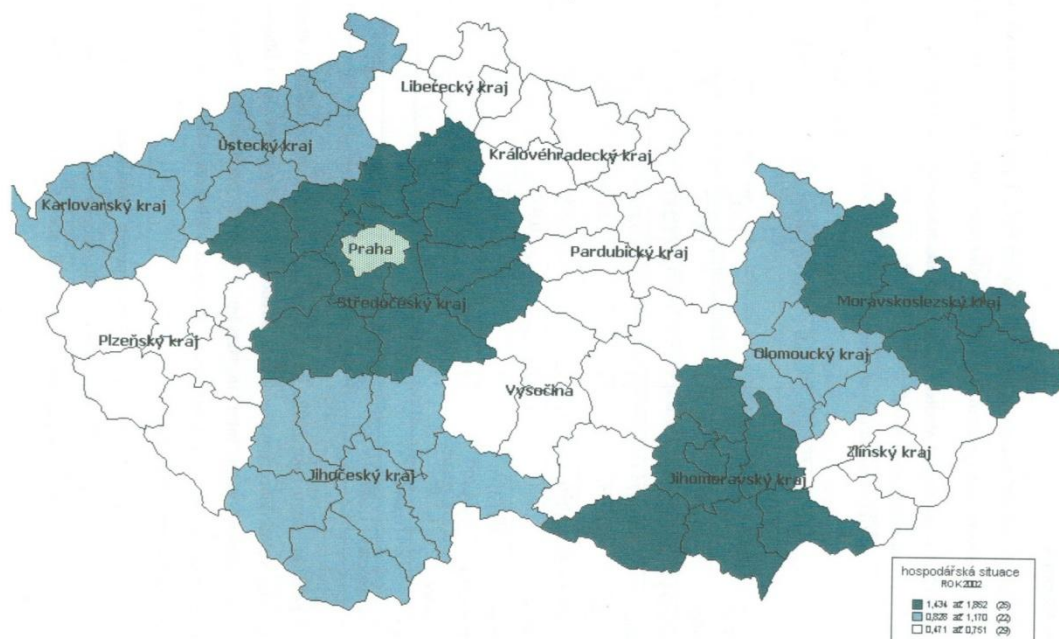
- Cestovní ruch v regionech České republiky, 2003
- Dopravní politika České republiky pro léta 2005 – 2013, červenec 2005
- Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury, 2006
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy v ČR, leden 2005
- Politika územního rozvoje České republiky, březen 2006
- Strategie podpory dopravní obsluhy území, 2006
- Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů a kohezního fondu pro programové období 2007 – 2013 [11]

2.3 Regionální politika v ČR

Regionální politika v ČR vychází z principů Evropské regionální politiky. Je specifikována českou politickou scénou a následnou hierarchií. Správa regionů je v gesci Krajských úřadů. Na prvním místě je sjednocování českých norem a zákonů s platnými předpisy Evropské unie. Problematika regionální politiky se automaticky přenáší na řadu koordinačních orgánů, které jsou zapotřebí, aby se mohlo plnohodnotně čerpat z různých evropských fondů. Dalším úskalím je nerovnoměrné ekonomické rozvržení různých oblastí. Jiné možnosti bude mít region s hlubokou tradicí těžkého průmyslu a jiné možnosti budou např. v pohraničí. Z tohoto pohledu je patrné, že region NUTS II Jihozápad bude ve velké míře participovat na ekonomických možnostech využití cestovního ruchu. Regionální programy zaměřující se na diferenciaci průmyslových odvětví nebo podporu využitelných programů vhodných pro danou oblast vycházejí ze zkušeností Evropských společenství. Evropská unie každým rokem vydává a inovuje své metodické pokyny, které bývají brány jako podklady pro tvorbu regionálních směrnic a dokumentů.

Po vstupu České republiky do Evropské unie jsou cíle regionální politiky zabezpečovány prostřednictvím Společného regionálního operačního programu pro regiony NUTS 2. [2] Přehled rozdělení regionů NUTS 2 v České republice je znázorněn na Obrázku 1.

Obrázek 1: Regiony soudružnosti NUTS 2

Zdroj: RENÖCKI, H., MACHULA, T., Region budoucnosti Jižní Čechy – Střední Evropa.

2.4 Rop NUTS II Jihozápad

Regionální operační program ROP NUTS II Jihozápad byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007 jako jeden ze sedmi regionálních operačních programů ČR. Je určen k podpoře projektů realizovaných na území Jihočeského a Plzeňského kraje, kterým přiděluje finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Pro program ROP Jihozápad bylo na období 2007 – 2013 vyčleněno 18,4 miliard korun. Tato částka je rozdělena do 4 prioritních os, které vymezují oblasti podpory pro jednotlivé projekty.

2.4.1 Prioritní osy

Prioritní osa 1 – Dostupnost center

Tato osa je zaměřena na zlepšení dopravní situace v daném regionu. Patří sem např.: příprava projektů na rozvoj dopravní obslužnosti, podpora pořízení vozidel veřejné dopravy, výstavba a rekonstrukce silnic, podpora ekologického pohonu autobusů, modernizace infrastruktury veřejných regionálních letišť, výstavba a modernizace železničních stanic a zastávek vozidel hromadné dopravy, tvorba informačních systémů.

Prioritní osa 2 – Stabilizace a rozvoj měst a obcí

Financuje projekty na rozvoj měst a obcí, revitalizaci památkových zón a center, výstavbu a rekonstrukci komunikací, zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu, budování zdravotní a sociální infrastruktury, přípravu rozvojových území pro podnikání a služby, využití moderních léčebných technologií, výstavbu a rekonstrukci vybavení zařízení péče o seniory.

Prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu

Podporuje projekty pro zlepšení využití potenciálu území a posílení ekonomického významu udržitelného cestovního ruchu: výstavba a rekonstrukce turistických cest, ubytovacích kapacit a památek, zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu, budování doprovodných informačních systémů, příprava a realizace cílených marketingových kampaní a další.

Prioritní osa 4 – Technická pomoc

Zahrnuje financování spojené s realizací programu ROP Jihozápad, např. platy pracovníků, zpracování studií a analýz, propagace programu, poskytování asistence a metodické pomoci potencionálním žadatelům projektů, poskytování informací, příprava a realizace projektů vzdělávacích programů a další. [10] [13]

2.4.2 Hlavní oblasti podpory – prioritní osa 3

Hlavní oblasti podpory v prioritní ose 3 jsou: Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu, rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu. Vzhledem k tématice praktické části práce prezentují pouze oblast podpory – Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu.

Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

- výstavba a rekonstrukce turistických cest včetně doprovodné infrastruktury a značení
- výstavba a rekonstrukce sportovně-rekreační vybavenosti pro cestovní ruch
- výstavba a rekonstrukce kulturní vybavenosti pro cestovní ruch
- výstavba, rekonstrukce a modernizace ubytovacích kapacit
- výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro kongresovou turistiku
- výstavba a modernizace zařízení určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty
- výstavba a modernizace infrastruktury související s lázeňským a wellness provozem
- úprava prostranství a pěších zón ve vnitřních územích lázeňských míst [10]

Kategorie intervencí jsou popsány v Příloze 1.

2.4.3 Regionální rada regionu soudružnosti Jihozápad

Řídícím orgánem, který zajišťuje vše, co souvisí s realizací Operačního programu ROP Jihozápad, je Regionální rada regionu soudružnosti Jihozápad. Výkonným orgánem Regionální rady je Úřad Regionální rady. Ten má na starosti odborné, organizační i

technické záležitosti. Naopak schvalování realizační a řídicí dokumentace, schvalování výběru projektů, výroční a závěrečné zprávy, informační a komunikační aktivity a další má na starosti Výbor Regionální rady. V čele úřadu Regionální rady stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává Výbor Regionální rady na návrh předsedy Regionální rady. [10]

2.4.4 Financování z ROP Jihozápad

Operační program ROP Jihozápad spadá do cíle Konvergence a bylo pro něj vyčleněno 619,65 mil. €, což je přibližně 2,32 % prostředků z fondů EU určených pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů by mělo být financování navýšeno o dalších 109,35 mil. €.

Potřebná data určující celkový vývoj a situaci v projektech ROP Jihozápad jsou jasně definována v následujících tabulkách: Údaje o projektech ROP Jihozápad (EU a národní zdroje) (Tabulka 1) a Údaje o stavu čerpání finančních prostředků ROP Jihozápad (EU a národní zdroje) (Tabulka 2).

Tabulka 1: Údaje o projektech ROP Jihozápad (EU a národní zdroje)

Prioritní osa	Podané žádosti		Žádosti vyřazené z administrace		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty s vydaným rozhodnutím/podepsanou smlouvou		Finančně ukončené projekty	
	Počet	mil. v Kč	Počet	mil. v Kč	Počet	mil. v Kč	Počet	mil. v Kč	Počet	mil. v Kč
	od počátku období		od počátku období		aktuální stav		od počátku období		od počátku období	
Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	599	12 684,40	454	10250,1	33	330,2	112	2009,4	45	842
Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu	149	3 100,40	96	2244,7	0	0	53	827,9	29	343,2
Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu	147	534,6	104	355,6	0	0	43	173,8	28	99,1
Rozvoj cestovního ruchu	895	16 319,40	654	12850,4	33	330,2	208	3011,1	102	1284,3

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e7f0b350-23f7-465f-9754-79563427c174/UV-c_-295_bod-II_3_vlada_II_Analyza-vecneho-pokrok_e7f0b350-23f7-465f-9754-79563427c174.pdf

Tabulka 2: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků ROP Jihozápad (EU a národní zdroje)

Prioritní osa	Celková alokace podpory 2007 - 2013	Podané žádosti		Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům		Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO		Certifikované výdaje předložené EK	
		mil. Kč	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč
Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	2449,7	12684,4	517,8	2009,4	82	980,5	40	958,2	39,1	26,2	1,1
Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu	936,9	3100,4	330,9	827,9	88,4	379,5	40,5	379,5	40,5	12	1,3
Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu	216,6	534,6	246,7	173,8	80,2	93,1	43	91	42	4,4	2
Rozvoj cestovního ruchu	3603,2	16319,4	452,9	3011,1	83,6	1453,1	40,3	1428,7	39,7	42,7	1,2

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e7f0b350-23f7-465f-975479563427c174/UV-c_-295_bod-II_3_vlada_II_Analyza-vecneho-pokrok_e7f0b350-23f7-465f-9754-79563427c174.pdf

2.4.5 Obecné principy čerpání dotací ROP NUTS II Jihozápad

Nedílnou součástí všech operačních programů je plnění formálních stránek celkového čerpání. Prvním spouštěcím mechanismem jsou výzvy daného operačního programu

– osy. Základními principy jsou zejména kvalitně zpracované projektové záměry se svojí projektovou dokumentací. Čerpání dotací, správné financování a zaúčtování, monitorovací zprávy, závěrečné zprávy neodmyslitelně patří ke každému projektu. K jednotlivým výzvám pořádá Regionální rada regionu soudružnosti Jihozápad informační semináře pro žadatele. Každá prioritní osa má svá specifika, a proto jsou pro každou z nich důmyslně vypracovány veškeré materiály, dokumenty s metodickými příručkami a manuály. Potřebné dokumenty a formuláře pro žadatele jsou mimo jiné v elektronické podobě ke stažení na webových stránkách <http://www.rr-jihozapad.cz/>.

2.4.6 Dokumentace a finální výdaje

Financování ze strukturálních fondů je obstaráváno Evropskou komisí, která zasílá prostředky na účet platebních a certifikačních orgánů. Samotný systém financování je zajištěn prostřednictvím státního rozpočtu. Shrnutí principů nalezneme v Metodice finančních toků a kontrole strukturálních fondů a Fondu soudružnosti EU pro období 2007 – 2013. Předfinancování je zajišťováno na základě předložených žádostí pouze v české měně. Proplácení příjemcům je formou ex-post plateb i formou ex-ante. Finanční kategorizace a rozpočtová politika u jednotlivých projektů je definována celkovými náklady, uznatelnými náklady a dalšími zdroji. Nejúčinnější je vícezdrojové financování (fondy, veřejné zdroje, finance z veřejných rozpočtů nebo soukromých zdrojů). Příjemce takové finanční dotace musí disponovat dostatečnými finančními zdroji. Nezanedbatelnou strukturální součástí financování projektů je forma úvěrů a půjček a zpětně návratných prostředků. [1]

2.4.7 Kontrola OP

Kontrolní systémy neodmyslitelně patří k významným nástrojům pro kvalitní fungování strukturálních fondů. Kontrolní orgány a Komise Evropské unie legislativně nařizují pokyny pro finanční toky, finanční kontrolu, národní předpisy a normy. V rámci

kontrolních systémů je rozpracována metodika pro různé úrovně. Existuje hierarchie vnitřních zřízených mechanismů v kompetenci příslušného orgánu. Kontrola se zaměřuje zejména na vedení účetnictví, zastupitelnost kontrolorů, bezpečné komunikační prostředí, předcházení konfliktů.

Finanční kontrola OP spadá pod Ministerstvo financí, které monitoruje a řídí kvalitní chod kontrolních složek. Je pověřeno Evropskou komisí vyhotovovat a periodicky zasílat hodnotící zprávy. Ministerstvo financí je oprávněno prověřovat kontrolní činnost příslušných orgánů. Existuje vztahová odpovědnost jednak ke komisi, ale také k účinným vnitřním kontrolám přímo na místě. Důležitým kontrolním principem jsou i interní audity, které spadají pod vyčleněné orgány veřejné správy. Dalším subjektem nadřazeným a nezávislým je Nejvyšší kontrolní úřad a kontrolní činnost má definovanou v ustanovení zákona č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadě ve znění pozdějších předpisů. [1]

2.5 Cestovní ruch – Jižní Čechy

Jihočeský kraj bude vždy vnímán jako jeden z nejatraktivnějších regionů České republiky. Podhoubím pro rozvoj cestovního ruchu je jeho přírodní, historické a kulturní zázemí. A proto je toto území vyhledávanou turistickou destinací. V Jihočeském kraji se nachází přibližně 300 méně rozlehlých chráněných území a celkem je chráněno téměř 20% území kraje. Vedle oblastních regionů – Českobudějovicko, Českokrumlovsko, Jindřichohradecko, Písecko, Prachaticko, Strakonicko a Tábořsko, fungují tradiční turistické celky, které díky marketingovému snažení soukromých nebo samosprávných subjektů přilákají tisíce turistů ročně. Mezi taková místa patří např. Lipno, Šumava, Vltava.

Díky krajině, rybníkům, lesům a celkovému předpokladu pro rozvoj cestovního ruchu se přímo nabízejí možnosti pro čerpání dotací z ROP NUTS 2 JIHOZÁPAD.

Obrázek 2: Region Jižní Čechy

rozloha	10 056 km ² (12,8 % rozlohy celé ČR)	hustota osídlení	62 obyvatelů na km ² – nejnižší v ČR
nadmořská výška	převážná část území 400–600 m n. m.	ubytovací kapacity	51 381 lůžek k 31.12. 2008
nejvyšší místo	šumavský vrchol Plechý (1378 m)	počet kilometrů cyklotras	přes 4 000 km
nejnižší místo	hladina Orlické přehrady (350 m)	počet kilometrů značených turistických tras	přes 5 033 km
počet obcí	623	počet splavných kilometrů	Vltava cca 250 km na území kraje, Lužnice 146 km, Otava 113 km (z toho cca 60 km na území kraje)
počet obyvatel	636 663 k 30. 6. 2009		

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, dokument Jihočeského kraje 2009

Podpora JK cestovního ruchu

- Primární informace pro klienty a návštěvníky turistických destinací přímo u turistických cílů (značky, popisy, informační tabule, navigační systémy).
- Spolupráce se subjekty, které mají schopnost propojovat programy
- Marketing (cestovní agentury, Jihočeská centrála cestovního ruchu, vládní agentura CzechTourism, média.
- Infrastruktura
- Lidské zdroje
- Legislativa [14]

Turistická vybavenost

Kvalitní předpoklady dané krajinným prostorem pro rozvoj cestovního ruchu, jsou limitovány všeobecně vnímanou bolestí, dopravní infrastrukturou. Mantinelem rozvoje je celá dálniční síť ČR nebo nedostatečně řešená problematika vlakové dopravy v celém regionu v návaznosti na Rakousko, Německo.

Naopak dobrá situace panuje v cykloturistice, příhraniční i vnitřní síti stezek, turistických pěších stezek a možnostech ubytování. Díky podnebí a nadmořské výšce krajiny je malý prostor pro volnočasové aktivity na zimu, vyjma některých lyžařských středisek. Jedná se zejména o absenci územně rozumné sítě krytých bazénů, Wellnessů v rámci regionu. Do budoucna je třeba vybudovat víceúčelové prostory s nabídkou pobytu pro rodiny, které by pak bylo možno udržet v regionu delší dobu.

3 Cíl a hypotézy práce

Cílem práce je shrnout fungování a využití operačního programu ROP NUTS II Jihozápad v souvislosti s možnostmi finančního čerpání za oblast cestovního ruchu, navýšení lůžkové kapacity v Jižních Čechách. Cílem je nastínit souvislosti mezi samotným čerpáním financí ze zdrojů EU s primárním využitím a vlivem na ekonomické posílení regionálních subjektů. Nejde pouze o ekonomické posílení regionálních subjektů, ale celkově o jejich adaptaci a zkvalitnění služeb v rámci regionu popř. příhraničí.

Možnost zvýšení aktivit cestovního ruchu má úměrný a pozitivní vliv na mikroregionální ekonomiku i na přímou zaměstnanost. Hospodářství takových oblastí vykazuje obyčejně růst. Kvalitativně lze definovat různé způsoby. V mé práci je to například počet obsazených lůžek v hotelech, noc strávená v ubytovacích jednotkách s vlivem na počet návštěvníků doplňkových programů. Se zvýšením lůžkové kapacity úspěšně monitorujeme nárůst pořádání malých kulturních akcí.

Ve zvoleném období, kdy finanční dotace z ROP NUTS II Jihozápad tekly do ubytovacích kapacit, sledujeme mnoho projektů koncipovaných do rozvoje cestovního ruchu. Přímý dopad všech projektů, které se týkají stanovené problematiky, nemají jen za cíl vytvořit novou ubytovací kapacitu. Některé projekty měly za úkol modernizovat a rozšiřovat zázemí již existujících zařízení.

Projekty na rozšíření lůžkových kapacit zlepšují i infrastrukturu, ale ne v takovém měřítku, které by bylo významně zajímavé pro porovnávání. Některé programy počítaly i se zvýšením zaměstnanosti, ale vzhledem k sezonnosti a využívání hotelů, středisek, rekreačních zařízení jen v létě nebo zimě, nemůžeme hovořit o podpoře dlouhodobé zaměstnanosti.

Cílem mé práce bylo vyjádřit míru kladného výsledku a prospěšnost grantové politiky založené na regionálním rozvoji. Do jaké míry je regionální rozvoj v současné době obsahově závislý na dotacích z Evropské unie (ROP NUTS II Jihozápad). Základní hypotézou je předpoklad, že vložené finanční prostředky jsou používány v souladu

s potřebami obyvatel Jihočeského kraje. Jestli domácí i zahraniční klientela přinese potřebný kapitál, který bude mít vliv na rozvoj infrastruktury v daném regionu. Vycházím z potřeby provozovatelů ubytovacích zařízení. Nárůst počtu ubytovacích kapacit chápeme jako určitou devizu spíše do budoucna. Nové lůžkové kapacity musí krýt především potřeby ubytovaných, v tomto ohledu cítím deficit oproti zahraničí. Podporované projekty z ROP NUTS II Jihozápad mají za účel tuto mezeru vyplnit.

Výraznou pomoc nehledejme jen u navýšení lůžkových kapacit. Důležité je pojetí cestovního ruchu jako takového. V oblasti, kde vybudujeme nebo zrekonstruujeme nové lůžkové kapacity, bychom měli vytvořit odpovídající zázemí pro volnočasové aktivity (cyklostezky, dopravní obslužnost, wellness atd.). K tomu slouží ostatní prioritní osy. Cílem je, aby prioritní osy byly koncipovány tak, že propojují jednotlivé složky. Předpokládám, že úspěšný projekt může být úspěšný, pouze propojí-li tyto segmenty.

4 Metody a materiál

Cestovní ruch jednoznačně patří mezi významná hospodářská odvětví Jihočeského kraje, což je patrné z podílu Jihočeského kraje na celkovém počtu návštěvníků v rámci celé ČR. Plnému využití primárního potenciálu brání mimo jiné nedostatečná vybavenost infrastruktury cestovního ruchu zejména pak nabídka ubytování. To úzce souvisí s nízkou vybaveností – kapacita ubytování, kvalita, kongresová turistika, finanční a sociální diferenciací ubytování.

Vybranou problematiku jsem zvolila, protože vnímám komplexní ubytovací možnosti jako klíčový prvek pro celkový rozvoj cestovního ruchu v Jižních Čechách. Projekty ROP NUTS II Jihozápad a podpora rozvoje v tomto odvětví vybavuje zejména mikroregiony, ve kterých tyto služby chybí, ale přírodně kulturní bohatství krajiny přímo vybízí k takovým realizacím. S tímto cílem jsem přistupovala k výběru projektů zaměřených na vytváření nových a zkvalitněných, zrekonstruovaných ubytovacích jednotek.

4.1 Metodika práce

Příprava – studium odborné literatury a vypracování literární rešerše vztahující se k dotčené problematice. Monitoring zkoumané problematiky před zahájením praktické části vycházející z hodnocení očekávaných přínosů a vlivů zejména ekonomických a v oblasti lidských zdrojů v závislosti na cestovním ruchu. Zjistila jsem, že plánované programy musí být řádně zpracovány z hlediska volby lokality, času realizace, přiměřených nákladů a musí být předem definovány indikátory požadované kvality.

Realizace – tato část respektuje stanovený systém všech ukazatelů závazných pro realizaci mé práce, zejména pak konkrétní vazba s provozovateli jednotlivých úspěšných projektů představujících pro mne klíčový zkoumaný subjekt. Úspěšné subjekty,

které byly podstatné pro výběr dané tematiky, jsem osobně navštívila a zažádala o podstatné dokumenty. Primárním údajem byla čísla o celkovém počtu ubytovaných za rok. Pak jsem mohla přistoupit k metodě komparace s dostupnými statistickými údaji. Sekundární údaje jako zvýšení zaměstnanosti v mikroregionu, zatraktivnění lokality zlepšení služeb jsem začlenila do celkové koncepce.

Vyhodnocení – základním faktorem posuzovatelnosti, efektivnosti a účelnosti finančních toků ze strukturálních fondů jsou samotné účinky, které se dají zpětným monitoringem vysledovat. Vytvořit závěry pro orientaci v ekonomické sféře s dopady na sociální politiku je na bázi zjištěných skutečností mnohem jednodušší. Hodnocení by mělo mít jasně definovaný časový prostor, v mém případě korespondovalo časové období s plánovacím obdobím 2007 – 2013. Porealizační sledovaná data bylo možné sbírat ze statistických údajů v období 2011 – 2012. Pro vybranou problematiku nárůstu ubytovacích kapacit v závislosti na nově vytvořených lůžkách jsem používala pouze projekty k tomu určených. Tyto projekty se z celého období 2007 – 2013 vyskytovali pouze v letech 2009 – 2011. Souhrnně jsem zhodnotila přínosy za program a navrhla opatření na posílení vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu.

4.2 Definice a kritéria projektů

Každý, kdo chce být úspěšným žadatelem o finanční prostředky z OP, by měl mít projekt zpracován podle metodického pokynu, který vypracovává příslušný řídicí úřad. Schvalování a určení nejlepších programů mají na starosti výbory OP.

Kritéria:

- předpříprava, analýza, struktura, informace, předpokládaná rizika
- název projektu
- lokace, mikroregion, oblast
- význam projektu

- detailní popis projektu
- realizovatelnost, finanční zabezpečení
- organizace a garance
- bezpečnostní potřeby
- technické parametry, technologie
- administrativa
- financování, vyúčtování, finanční plán
- časová dotace
- životní prostředí
- udržitelnost projektu
- aktivity
- cíle [1]

4.3 Přehled vybraných projektů

Má práce je založena na výběru pohostinských a ubytovacích zařízení, které v rámci projektů ROP NUTS II Jihozápad splnily klíčové podmínky. Primární podmínkou byla lokace v regionu Jižní Čechy. Sekundární podmínkou bylo navýšení lůžkové kapacity dotovaného objektu.

Vybrané projekty se základním popisem provedených zásahů (rekonstrukce, rozšíření a zkvalitnění):

Přístavba a rekonstrukce Penzionu Bezdrev

Projektovým záměrem bylo zrekonstruovat nepoužívaný objekt (kdysi penzion). Zázemí nebylo na vyhovující úrovni. Po stránce legislativních norem vyplývajících z druhu zařízení nebyl objekt provozuschopný. Společnost ALFAARENA, spol. s.r.o. objekt odkoupila, zrekonstruovala a rozšířila. Nyní existuje nabídka ubytovacích služeb s kapacitou 28 lůžek.

Revitalizace hotelu Podhrad

Hotel Podhrad v Hluboké nad Vltavou byl téměř 15 let uzavřen. V průběhu tří etap byl rekonstruován. Záměr rozvoje nebyl zaměřen pouze na hotelové služby, ale předpokládá se dopad na celkový rozvoj Hluboké nad Vltavou, zaměstnanosti v regionu. Důležitá byla i infrastruktura v regionu. Projekt se ujala firma AGRIPROD CZ a.s. Projekt jsem zařadila do zkoumaného vzorku až po 3. etapě.

Multifunkční sportovně-relaxační centrum

Areál pohraniční roty v Novohradských horách v Černém údolí byl přetvořen do komplexu sportovně relaxačního centra. Došlo k rozšíření ubytovacích kapacit a kladl se důraz na multifunkčnost. Projekt se zaměřil na infrastrukturu a vybavenost celého regionu. Cílem bylo zpřístupnit Novohradské hory a prohloubit cestovní ruch. Žadatelem byla AGENTURA J.S., s.r.o.

Rekonstrukce hotelu Zlatá hvězda ve Vimperku

V centru města Vimperk se nachází hotel Zlatá hvězda. V minulosti v 19. stol. patřila nemovitost do dominia rodu Schwarzenbergů. V roce 2007 byl hotel odkoupen Zdeňkem Kutilem. Došlo k masivní rekonstrukci. Hotel pracuje s klientelou – rodiny s dětmi a nabízí jí zázemí a komfort. Lůžková kapacita je 49.

Výstavba hotelu Romantick

Výstavba hotelu Romantick v Třeboni měla za cíl rozšířit kvalitní ubytovací služby mimo hlavní sezonu v mikroregionu. Hotel poskytuje dobré konferenční prostory, relax zónu a parkování. Projekt byl předložen k realizaci v rámci 2. výzvy ROP NUTS II Jihozápad. Hotel Romantick v Třeboni byl nově vybudovaným zařízením, jehož provozovatelem je ROMANTICK s.r.o.

Hotel Budweis – zkvalitnění nabídky ubytovacích kapacit

Památkově chráněný objekt Přední mlýn v Českých Budějovicích u slepého ramene řeky Malše byl zrekonstruován k plnému využití ubytovacích, kongresových, pohostinských zařízení. Cestovní ruch v Jihočeském kraji vyžaduje podobná centra turistické vybavenosti. Určitý druh hostů potřebuje odpovídající zázemí např. kongresové centrum a další moderní konkurenceschopný program. V hotelu je restaurace, kavárna, parkoviště, prostory jsou nekuřácké. Žadatel byl STINGO s.r.o.

Výstavba ubytování pro venkovskou turistiku

Vzhledem k rozvíjející se turistice na Novohradsku a Trhosvinensku zejména pak rozkvět cyklostezek (přes 200 km) byla zahájena rekonstrukce části objektu v obci Číž-krajice v osadě Mezilesí. Jednalo se o starou hospodářskou budovu (stodoly pro koně, pivnice, starý sál), kde po rekonstrukci vznikly apartmány. Vznikly čtyři samostatné obytné buňky pro účely venkovské turistiky. Žadatelem byla Alena Skamenová.

Rekonstrukce hotelu MAS

Historický hotel MAS v Sezimově Ústí byl zrekonstruován do kvalitativně jiného stavu, vznikl tak jiný hotel. Klientela je tuzemská i zahraniční. Opět došlo k navýšení lůžkové kapacity, byla vytvořena pracovní místa a vznikly prostory i pro konferenční turistiku. Největším přínosem bylo včlenění budovy do stávající zástavby architektury. Žadatelem STAVINVEST Tábor, s.r.o.

Novostavba Garni hotel Albatros

Lipensko je jednou z nejvyužívanějších destinací v Jižních Čechách. Hlavním cílem bylo rozšíření nabídky ubytování pro turisty a prodloužení pobytů na více dnů. Prioritou bylo vícedenní ubytování rodin s dětmi. V zázemí hotelu je i informační servis. Bylo vytvořeno 5 pracovních míst. Žadatel byl JBC Agency s.r.o.

4.4 Komparace

Jednoznačným kritériem a metodou, která jako jediná má vypovídající hodnotu v dané problematice je komparace. Srovnání lze učinit pouze výzkumem na místě a zpětně. Monitoring jednotlivých zkoumaných subjektů generuje pouze neúplná data, subjekty nerozdělují mezi stávající kapacitou a navýšenou kapacitou ubytování. Z dostupných dat nelze vyčíst, jaká část celkové kapacity připadá na nově rozšířenou nabídku ubytování.

Vytvořila jsem tedy tabulku na základě údajů z pozorovaných projektů, kde jsem pracovala se základními fakty – celkové výdaje, výše podpory, ukončení projektu, nová lůžková kapacita (Tabulka 3)

Tabulka 3: Základní údaje projektů

Projekt	Celkové výdaje projektu (v Kč)	Výše podpory z ROP JIHOZÁ-PAD (v Kč)	Ukončení projektu	Nová lůžková kapacita
Přístavba a rekonstrukce Penzionu Bezdrev	17 843 717	7 830 079	2009	28
Revitalizace hotelu Podhrad	25 849 471	11 736 500	2009	167
Multifunkční sportovní-relaxační centrum Černé Údolí	7 075 609	3 315 182	2009	34
Rekonstrukce hotelu Zlatá hvězda ve Vimperku	22 771 297	12 751 926	2009	49

Výstavba hotelu Romantik	37 734 163	13 730 000	2010	40
Hotel Budweis – zkvalitnění nabídky ubytovacích kapacit	61 979 039	19 427 582	2010	120
Výstavba ubytování pro venkovskou turistiku	4 045 042	2 105 018	2010	18
Rekonstrukce hotelu MAS	12 112 680	5 180 970	2010	20
Novostavba Garni hotel Albatros	21 886 694	10 584 000	2010	50

Zdroj dat: <http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=projekty&art=projekty-cestovniho-ruchu>

Východiskem pro další pozorování byly souhrnné tabulky Českého statistického úřadu Postavení kraje v České republice ve vybraných ukazatelích (Příloha 2) a Ukazatele návštěvnosti (2007 – 2012) (Příloha 3). Vybrala jsem rok 2011, protože projekty, které se týkaly nových ubytovacích jednotek, byly započaty a skončeny v časovém období 2009 – 2010. Zkoumané období bylo takto stanoveno přímo do časového horizontu roku 2011.

Pro srovnání jsem definovala Tabulku 4: Předpokládané obsazení za rok 2011. Tabulka je koncipována principem předpokladů, které mají vypovídající hodnotu. Můžeme tak v horizontu několika let počítat s ekonomickým vlivem. První rok 2011 je výchozím, další budou zpřesňovat statistická čísla.

Samotná tabulka představuje podíly nové lůžkové vybavenosti v návaznosti na návštěvnost v Jihočeském kraji.

Jak lze vyčíst z Tabulky 3, celkový nárůst lůžkové kapacity u vybraných projektů byl 526 lůžek. Definicí nárůstu návštěvnosti v závislosti na nových ubytovacích mož-

nostech jsem nastínila v Tabulce 4. Při předpokládaném 100 % obsazení nových lůžek za rok by nárůst návštěvnosti činil 191 990 za rok. Při 75 % obsazení by byl nárůst 143 993, při 50 % osazení by činil 95 995 a při 25% obsazení by byl nárůst 47 998. Přičemž podíl na celkovém počtu hostů v ubytovacích zařízení v celém Jihočeském kraji by představoval 21% při 100% obsazení, 16% při 75% obsazení, 10% při 50% obsazení a 5% při 25% obsazení.

Tabulka 4: Předpokládané obsazení za rok 2011

	100%	75%	50%	25%
Nárůst návštěvnosti pozorovaných ubytovacích zařízení dle předpokládaného obsazení za rok	191990	143993	95995	47998
Podíl na celkovém počtu hostů v ubytovacích zařízeních v celém Jihočeském kraji	21%	16%	10%	5%

4.5 Blokace financování

4.5.1 Kauza ROP Jihozápad

V průběhu čerpání dotací z ROP NUTS II Jihozápad došlo k soudnímu stíhání některých čelních představitelů Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad. Obvinění se týkala zneužití pravomoci veřejného činitele, pletich při veřejné soutěži a poškození finančních zájmů Evropského společenství.

Cílem žalob bylo napadnout neprůhlednost v hodnocení projektů. Podle zjištění policie měli obvinění využít své vedoucí pozice k obcházení povinně používaného informačního systému, který prokazatelně zaznamenává každou změnu jednou vloženého bodového hodnocení projektů. Na základě jejich pokynů pak jejich podřízení vkládali

údaje nejdříve do neoficiálního systému, kde vedoucí viděli pořadí hodnocených projektů ještě před vložení do oficiálního systému.

V roce 2010 zablokovalo Ministerstvo financí téměř na rok čerpání dotací z 5. výzvy (3,8 miliardy Kč). V tomto případě proběhla desinformace o zvýhodňování Plzeňských projektů proti jihočeským.

Od března do července 2012 proběhlo u Městského soudu v Praze hlavní líčení, při kterém účinkovalo 40 svědků, byly použity odposlechy, spis obsahoval přes 7 000 stránek. Bývalý ředitel Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad JUDr. Jiří Trnka a vedoucí územního odboru implementace programu České Budějovice Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad Ing. Martin Půlpytel byli zcela zproštěni obžaloby s rozhodnutím, že se nejednalo o trestný čin, nešlo o korupční kauzu ani o účelové navyšování ceny projektů. Nedošlo ani ke zvýhodňování jednoho kraje před druhým. Rozsudek nebyl pravomocný a státní zástupkyně se proti němu na místě odvolala.

Ministerstvo financí také vystavilo regionální radě a Úřadu regionální rady zkrácení dotace o 150 mil. Kč v Jihočeském kraji. Tento krok ministerstvo vztahovalo k manipulacím s projekty ve 2. a 3. výzvě ROP Jihozápad. Stávající politická reprezentace se však od chyb razantně distancovala. Úřad regionální rady požádal o finanční pomoc kraj, aby nedošlo k pozastavení, vypisování a proplácení dalších výzev.

4.5.2 Audity ministerstva financí

Výroční kontrolní zprávy českých auditorů spadajících pod ministerstvo financí za rok 2011 byly kontrolory z Evropského účetního dvora shledány jako nespolehlivé. Ministerstvo financí upozornilo na skutečnost, že negativní posudek ČR vychází ze systému, který byl v té době nastaven, ale na němž již v době auditu začalo provádět úpravy po dohodě s Evropskou komisí. Některá systémová kritéria zahrnovala i principy z roku 2010, které nemohly být uplatňovány v roce 2011.

Evropská komise na základě auditů postupně zastavovala tok peněz do vybraných operačních programů. České straně uložila přijmout nápravná opatření. Po nápravách se obnovily platby do většiny regionálních operačních programů. Kontrola uvedla sníženou schopnost auditorů identifikovat chyby, kritizovala organizační předpoklady a Evropský účetní dvůr označil český auditní orgán za neúčinný. Evropským auditorům vadily nejasné formulace v zákonech a neustálém odkládání účinnosti některých legislativních norem. Nevyhovující je i problematika vyměřených pokut, především s jejich výběrem.

V současné době mají některé české regionální programy na čerpání peněz z fondů EU opět problémy. Ministerstvo financí podle toho vždy pozastavuje proplácení evropských dotací. Audit ministerstva u programů zjistil při čerpání více chyb, než dovolují pravidla Evropské unie. V březnu roku 2013 Ministerstvo financí informovalo jednotlivé problémové kraje o zastavení procesu certifikace včetně Regionálního operačního programu ROP Jihozápad. Toto pozastavení finančních toků nebude mít vliv na čerpání dotace u příjemců, právě realizovaných projektů nebo čekatelů. Regionální operační program Jihozápad disponuje takovými finančními prostředky, které by měly překlenout problematické období. Plán jednotlivých nových výzev by neměl být narušen. Chybovost projektů je diskutabilní, protože audity Ministerstva financí jsou odlišně interpretovány na rozdíl od závěrů Evropské komise.

4.6 Hodnocení zkoumaných projektů

Přístavba a rekonstrukce Penzionu Bezdrev má v současnosti dopad hlavně na zlepšenou kvalitu ubytování. Zázemí prošlo významnou rekonstrukcí a smysl projektu byl naplněn. Revitalizace hotelu Podhrad splnila kritéria pro větší zaměstnanost v regionu. V rámci rekonstrukce došlo k obnovení bývalého potenciálu hotelu. U multifunkčního sportovně-relaxačního centra v Novohradských horách byl dopad na rozvoj v mikroregionu přímo předpisový, zejména v oblasti nabízených služeb, které se nepro-

filovaly pouze do ubytovacích kapacit. Rekonstrukce hotelu Zlatá hvězda ve Vimperku je příkladným propojením kulturně-historického zázemí s moderní představou o využití volného času napříč generacemi. Výstavba hotelu Romantick je jedním z projektů na tzv. zelené louce. Nově postavená kapacitně přizpůsobená budova mohla díky umístění předpokládat maximální využitelnost, účel byl dosažen. Hotel Budweis zvýšil zejména nabídku luxusních apartmánů v centru Českých Budějovic. Úzkoprofilová nabídka byla rozšířena ještě o možnost kongresových aktivit, splnění cílů je záležitostí až v horizontu několika let. Výstavba ubytování pro venkovskou turistiku na Novohradsku a Trhosvicensku je trendově zaměřena. Nárůst ubytovacích kapacit není tak významný a nemá takový vliv na celkový rozvoj v mikroregionu. Rekonstrukce hotelu MAS byla typem projektu, který je založen na obnovení stávajícího objektu. V centru Sezimova Ústí je předpoklad k využívání objektu a splnění cílů. Novostavba Garni hotelu Albatros v regionu Lipenska vznikla na základě poptávky po kvalitním ubytování pro rodiny s dětmi. Lipensko se svými možnostmi letní i zimní turistiky vyžaduje tento typ ubytování a předpokládám, že podobné projekty v tomto regionu budou přibývat. Záměr a provedení splnily účel pro rozvoj celé destinace.

5 Výsledky a diskuze

5.1 Plnění očekávaných výsledků v EU u projektů cestovního ruchu

Dle zvláštní zprávy č. 6 z roku 2011 Evropského účetního dvora měly všechny projekty pozitivní výsledky v té či oné podobě a většina měla úspěšné výsledky v několika kategoriích. Díky 74 % projektů se zvýšily aktivity cestovního ruchu, 73% vytvořilo další turistickou kapacitu a 58% projektů vytvořilo či zachovalo 2 520 pracovních míst, z nichž 23,5% bylo obsazeno ženami. Výsledky ve všech třech kategoriích mělo 44% projektů. V těchto oblastech nedosáhlo výsledku 8% projektů ve vzorku, avšak tyto projekty přinesly prospěch místnímu hospodářství nebo pomohly zachovat objekty kulturního, historického, uměleckého nebo přírodního dědictví regionu.

Cíle byly stanoveny jen u 58% projektů ve vzorku. Pokud byly cíle stanoveny, byly splněny ze 75% u tvorby nebo zachování pracovních míst a z 93% zvýšení kapacit cestovního ruchu. 14% projektů zvýšilo turistickou kapacitu. [16]

5.2 Výsledky pozorovaných projektů ROP NUTS II Jihozápad v oblasti cestovního ruchu v Jižních Čechách

Vzhledem k tomu, že většina z dokončených a realizovaných projektů je v zárodečném stavu, vycházím tedy z krátkodobých ukazatelů čitelných z praktické části. Projekty vykazují stabilní nebo mírně zvýšené výsledky v nárůstu počtu turistů. V závislosti na udržitelnosti projektů bude důležité rozšiřovat dodatečné aktivity a pak je předpoklad, že v krátkodobém až střednědobém horizontu budou projekty udržitelné. Dle zvláštní zprávy č. 6 z roku 2011 Evropského účetního dvora bylo v EU zjištěno, že 25% projektů je finančně životaschopných bez další podpory z veřejných financí.

5.3 Vliv finančních blokáží na vybrané projekty

Nejkritičtějším obdobím pro dotace z ROP NUTS II Jihozápad byl rok 2009 v době 5. výzvy. Jednotlivé vybrané projekty patří do 2. výzvy (Revitalizace hotelu Podhrad, Výstavba hotelu Romantick, Hotel Budweis, Novostavba Garni hotel Albatros) a 3. výzvy (Přístavba a rekonstrukce penzionu Bezdrev, Multifunkční sportovně-relaxační centrum, Rekonstrukce hotelu Zlatá Hvězda ve Vimperku, Výstavba ubytování pro venkovskou turistiku, Rekonstrukce hotelu MAS). Tzv. finanční korekce pro Jihočeský kraj na základě auditů stanovená Ministerstvem financí na 150 mil. Kč se týká mj. výzvy č. 3 (viz projekty výše).

6 Návrhy a opatření

Projekty, kterými jsem se zabývala, vnímám jako účelné s obecně kladnými výsledky. Dotované projekty měly pozitivní vliv na rozvoj cestovního ruchu a na nárůst kapacity ubytovacích možností. Rozdíly a rozpory lze pozorovat hlavně v oblastech stanovených cílů, protože některé projekty si cíle vytýčily a plnily je, ale u jiných projektů byl cíl neidentifikovatelný nebo neodhadnutelný. Cílové hodnoty a ukazatele musí být dopředu logicky stanovovány, sledovány v průběhu realizace a na závěr musí přijít odborné hodnocení. Vypisovatel dotací z ROP NUTS II Jihozápad musí určit projekty, které budou s nejmenší mírou rizikovosti nejefektivnější. Výběrová komise by se měla rekrutovat z řad odborníků na dané téma. Dále pak je důležitá forma příspěvku zejména pak pro projekty podané ze soukromého sektoru, na rozdíl od příspěvkových organizací. Hodnotící komise by měla hlavně přihlídnout k celkové finanční spoluúčasti žadatelů, vložené dotační peníze by měly být smysluplně proporčně rozvrženy.

Veliké mezery vidím v oblasti marketingu. Finanční dotace na reklamu (médiu) a propagaci v rámci rozpočtů projektů by měla zabírat významnou položku. Celkový finanční obnos takové podpory by měl pokrývat i několik let po uvedení do provozu.

6.1 Návrhy

Větší podpora specializovaných středisek pro poradenství

Poradenská činnost zejména pro vyřizování složité agendy je nezbytným prvkem pro úspěšného žadatele. Metodické příručky k tomu vytvořené jsou nemalou bariérou, když vezmeme v potaz formální chyby u samotných žádostí. Grantové agentury si v rámci projektů čerpají z poskytnuté dotace i několik procent. V některých případech si poradenskou činnost financují čerpatelé dotací z vlastních zdrojů. Tyto peníze by mohly být použity při bezplatném poradenství přímo na projekt. Navrhovala bych bezplatnou po-

radenskou činnost a kontrolu dokumentů přímo pro specializovaný úřad například pod Ministerstvem pro místní rozvoj. I když určitá poradenská činnost v rámci ministerstva funguje, shledávám jí nedostačující. Popřípadě bych zahrnula agentury pro zpracování grantů přímo pod řídicí orgán ROP Jihozápad a strukturálně začlenit jeho fungování.

Zjednodušení formalit při vyřizování žádostí

Navrhovala bych celkovou analýzu dotačního systému v rámci legislativy ČR a vymezit si pravidla vůči EU. Pak by bylo možné zjednodušit administrativu včetně dokumentace.

Monitoring čerpání

Monitoring čerpání je důsledný zvláště u vyúčtování. Vyúčtování je snadno kontrolovatelné, ale málo kontrolních principů se zabývá odbornou stránkou projektů. Řada projektů je totiž velmi odborně specifikovaná a posuzovatelé nebyvají fundovaní odborníci. Navrhovala bych zřízení odborných komisí k jednotlivým projektům a na základě odborného posudku přidělovat finanční dotace.

Diferenciace projektů

Vybrané projekty spadají do let 2009 – 2011, ale celková časová dotace spadá do let 2007 – 2013. Vhodnější by bylo rozdělování jednotlivých projektů do daných oblastí rovnoměrně v rámci období 2007 – 2013.

Zlepšení marketingu

Zlepšení marketingu a informovanosti organizací, které čerpají dotace nebo jsou potenciálními žadateli.

7 Závěr

Klíčovým postojem pro shrnutí mé práce je splnění priorit a cílů při fungování vybraných projektů. Cestovní ruch je odvětví, které participuje na operačním programu ROP NUTS II Jihozápad. Výsledky a plnění vybraných projektů se svými cíli jsou celkově pozitivní. V každém případě dochází ke zkvalitnění služeb v rámci mikroregionů a tím se potvrzují mé hypotézy a cíle. Při studiu materiálů jsem shledala, že kritéria výběrů úspěšných projektů jsou dobře postavena. Hodnotící prostředky ale nejsou ještě zárukou hladkého administrativního procesu (EU – ČR – region). Podpora cestovního ruchu z ROP NUTS II Jihozápad je dobrou cestou pro plnění priorit, cílů, regionálních hodnot a myslím, že tuto funkci i plní. Všechny vybrané projekty mají vysokou pravděpodobnost udržitelnosti a v době zkoumání byly projekty aktivní. Potvrzuji jejich funkčnost a předpokládám, že by se tyto projekty bez finanční dotace z ROP Jihozápad neuskutečnily. Vzala jsem na vědomí blokaci financování a poukazuji na to, že i přes zjednodušení předpisů o strukturálních fondech novelizovaných v letech 2008 – 2010 nebyla administrace tak účinná, jak se prezentovala. Vzhledem ke stávající situaci s certifikací. Přesto věřím prohlášení Evropské komise o zjednodušování předpisů o nakládání s finančními prostředky z evropských fondů.

V rámci hodnocení výsledků dotačních programů ROP NUTS II Jihozápad jsem sledovala celkovou prospěšnost a domněnka o kladných dopadech na mikroregiony se mi potvrdila. Nevím, jestli hypotéza, že vložené finanční prostředky jsou používány v souladu s potřebami obyvatel Jihočeského kraje, byla naplněna u všech projektů. Jedná se ale zejména o subjektivní pohled.

Kapitola, která se věnuje návrhům a opatřením (Větší podpora specializovaných středisek pro poradenství, Zjednodušení formalit při vyřizování žádostí, Monitoring čerpání, Diferenciace projektů, Zlepšení marketingu) vyplývá z osobních zkušeností při zpracovávání dané problematiky. Dalším z cílů bylo naznačit, že cestovní ruch je jen jedním z rámců integrovaného programu regionálního rozvoje. Potvrzuje se strategie

Evropské unie o prolínání různých oblastí, a takto prorůstově jsou postaveny i strukturální fondy.

Zpracovávaná tematika měla za úkol zmapovat pouze úzkoprofilovou skupinu podnikatelských aktivit. Podporované projekty vycházely z poptávky v místě a zaplnily zde mezeru v poskytovaných službách. Rozšiřování zázemí, modernizace, nová lůžková kapacita nesuplovaly stávající skutečnost, ale jednalo se o rozvoj. Tím byla splněna cílová aktivita projektů.

8 Souhrn a klíčová slova

Tato práce se zabývá regionální politikou a finanční alokací evropských peněz určených České republice pro regionální programy v letech 2007 – 2013. Zpracovává obecné principy čerpání dotací z ROP NUTS II Jihozápad. Zaměřuje se na rozvoj mikroregionů v Jižních Čechách v závislosti na nárůstu ubytovacích kapacit. Ze zmíněných let 2007 – 2013 jsem do výzkumu vyseparovala projekty spadající do kategorie vybudování, rekonstrukce a zkvalitnění ubytování v oblasti Jižních Čech. Časová lokace těchto projektů je přesně zařazena mezi roky 2009 – 2011. Zkoumané projekty jsem určila jako úspěšné, protože splnily své cíle, které si vytýčily před realizací. Cílenou metodou byla metoda komparace.

Vyzdvihla jsem region Jižní Čechy jako oblast vhodnou pro podnikání v cestovním ruchu. Kvalifikovala jsem blokaci financování u některých projektů Ministerstvem financí jako závažnou otázku celkové dotační politiky EU vůči České republice.

Práce shrnuje kroky, které jsou nutné pro kladnou administraci jednotlivých projektů. Informace směřují k plnění očekávaných výsledků v EU u projektů cestovního ruchu. Práce obsahuje návrhy a opatření, která vyplývají ze subjektivního pohledu na danou problematiku.

Klíčová slova: Regionální operační program ROP NUTS II Jihozápad, cestovní ruch, regionální politika, prioritní osy, blokace financování, vybrané projekty, mikroregion, lůžková kapacita

9 Summary and keywords

This thesis deals with the Regional Policy and an allocation of European financial resources assigned to the Czech Republic for the regional programs in 2007-2013. It handles general principles of receiving a support from the operational program ROP NUTS II South-West. The thesis focuses on development of micro-regions in South Bohemia concerning the increase of accommodation capacities. For the purpose of research I chose the projects belonging to the category of building, reconstruction and improvement of accommodation in South Bohemia. Time location of these projects is 2009 – 2011. I consider the monitored projects as successful by the fact that they have achieved their objectives specified in advance. The targeted method was the method of comparison.

The region of South Bohemia is an area appropriate for tourism business. I pointed out the blocking of funds by The Ministry of Finance of the Czech Republic as a major issue of EU policy towards the Czech Republic.

The thesis summarizes the steps necessary for the positive administration of individual projects. Information is directed to the accomplishment of expected results in the European Union for tourism projects. The thesis includes proposals and measures that result from subjective point of view on the issue.

Keywords: ROP NUST II South-West, tourism, regional policy, priority axes, blocking of funds, selected projects, micro-regions, bed capacity.

10 Přehled použité literatury

1. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M, *Strukturální politika Evropské unie*. C.H. Beck, Praha 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. RENÖCKI, H., MACHULA, T., **Region budoucnosti Jižní Čechy – Střední Evropa**. Teologická fakulta JU, České Budějovice 2004. 309s. ISBN 80-7040-665-8.
3. HRABÁNKOVÁ, M., SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I. *Vybrané diagnostické metody pro sledování regionálního rozvoje*. Zemědělská fakulta JU, České Budějovice 2006. 95 s. ISBN 80-7040-835-9.
4. HRABÁNKOVÁ, M., BOHÁČKOVÁ, I., SVATOŠOVÁ, L., ŘEHOŘ. P. *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. Zemědělská fakulta JU, Praha 2007. 192 s. ISBN 80-86284-66-2.
5. NASH, D. *Antropology of tourism*. Pergamon Press, Oxford 2001. 205 s. ISBN 0-08-042398-1.
6. PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie praxe v ČR*. Wolters Kluwer ČR, Praha 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
7. SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. Zemědělská fakulta JU, České Budějovice 2005. 173 s. ISBN 80-7040-749-2.
8. WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce*. ASPI Wolters Kluwer, Praha 2003. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
9. *Specifická nařízení ke strukturálním fondům a fondu soudružnosti pro období 2007 – 2013*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor Rámce podpory společenství, Praha 2006. 83s.
10. *Abeceda fondů EU 2007 – 2013*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Národní orgán pro koordinaci, Praha 2008. 28 s.
11. *Regionální operační program NUTSII Jihozápad na období 2007-2013*. Úřad regionální rady regionu soudružnosti Jihozápad, České Budějovice 2008. 205s.
12. Ministerstvo pro místní rozvoj. *Fondy Evropské unie* [online]. c2012. <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>

13. Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad. **Regionální operační program Jihozápad** [online]. 2011[cit. 2011-11-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=rop-jihozapad>>

14. **Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013**. Jihočeský kraj, České Budějovice 2009. 113 s.

15. Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad. **Projekty** [online]. 2011[cit. 2011-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=projekty&art=projekty-cestovniho-ruchu>>

16. **Zvláštní zpráva č.6/2011. Byly projekty v oblasti cestovního ruchu spolufinancované z EFRR účelné?** Evropský účetní dvůr, Úřad pro publikace EU, Lucemburk 2011. 40 s.

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
ICT	Informační a komunikační technologie
Kč	Korun českých
JK	Jihočeský kraj
mil.	milion
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Regiony soudružnosti NUTS 2.....	10
Obrázek 2: Region Jižní Čechy.....	18
Tabulka 1: Údaje o projektech ROP Jihozápad (EU a národní zdroje).....	14
Tabulka 2: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků ROP Jihozápad (EU a národní zdroje).....	15
Tabulka 3: Základní údaje projektů.....	27
Tabulka 4: Předpokládané obsazení za rok 2011.....	29

Seznam příloh

Příloha 1: Kategorie intervencí

Příloha 2: Postavení kraje v České republice ve vybraných ukazatelích

Příloha 3: Ukazatele návštěvnosti (2007 – 2012)

Přílohy

Příloha 1: Kategorie intervencí

Kategorie intervencí prioritní osy	Indikativní alokace (v eurech)
Cyklistické stezky	14 326 337
Ochrana a rozvoj přírodního dědictví	16 854 514
Jiná podpora pro zlepšení služeb cestovního ruchu	36 931 215
Ochrana a zachování kulturního dědictví	32 221 865
Rozvoj kulturní infrastruktury	23 596 320

Zdroj: Regionální operační program NUTSII Jihozápad na období 2007-2013, 2008

Příloha 2: Postavení kraje v České republice ve vybraných ukazatelích

	Měřicí jednotka	Jihočeský kraj		Podíl na ČR v %	
		2000	2011	2000	2011
CESTOVNÍ RUCH					
Hromadná ubytovací zařízení celkem		929	982	12,4	12,8
Lůžka		47 871	51 725	10,9	11,2
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	osoby	937 999	915 542	8,6	7,1
Z toho cizinci	osoby	218 342	283 521	4,6	4,2

Zdroj: http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/postaveni_kraje_v_ceske_republice_ve_vybranych_ukazatelich_

Příloha 3: Ukazatele návštěvnosti (2007 – 2012)

Jihočeský kraj						
Počet hostů	nerezidenti	rezidenti	Počet přenocování	nerezidenti	rezidenti	
<i>Jihočeský Region</i>						
2007	978 717	315 629	663 088	3 127 834	779 492	2 348 342
2008	936 032	301 115	634 917	2 954 129	730 141	2 223 988
2009	917 033	283 187	633 846	2 855 936	652 033	2 203 903
2010	892 962	287 703	605 259	2 712 135	617 720	2 094 415
2011	915 542	283 521	632 021	2 656 846	592 984	2 063 862
2012	1 003 684	317 628	686 056	2 897 510	685 199	2 212 311
Celkem	5 643 970	1 788 783	3 855 187	17 204 390	4 057 569	13 146 821

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr